

HÖGSKOLAN VÄST

Institutionen för omvårdnad, hälsa och kultur

Fastställd av prefekt 2013-01-17

Riktlinjer för examensarbete för filosofie kandidatexamen med huvudområdet vårdvetenskap

Innehåll

Allmänt	1
Vårdvetenskap	1
Huvudområdet omvårdnad	1
Mål	2
Form för examensarbetet	2
Problemområde, problemformulering och metodval	2
Examensarbetets genomförande	3
Litteraturstudie	3
Empirisk studie	3
Examensarbetets struktur vid litteraturstudier	4
Inledning	4
Bakgrund	4
Problemformulering	4
Syfte	4
Metod	4
Resultat	5
Diskussion	6
Konklusion/Praktiska implikationer	6
Referenser	6
Bilagor	6
Examensarbetets struktur vid empirisk studie	7
Inledning	7
Bakgrund	7
Syfte	7
Metod	7
Resultat	8
Diskussion	8
Konklusion	8
Referenser	8
Bilagor	8
Examensarbetets språk och layout	9
Språk	9
Referenshantering	9
Layout	9
Rubrik och teckenstorlek	9
Handläggning av examensarbete inför examination	10
Godkänt examensarbete på kandidatnivå	10
Bilagor	
I Checklista för informationssökning	
II Tabell över sökstrategi, sökresultat och urval	
III Översikt av analyserad litteratur (artiklar, rapporter m.m.)	
IV Riktlinjer för opponent- och respondentskap	
V Underlag för bedömning genomfört respondent- och opponentskap	
VI Försättsblad	
VII Sammanfattning	
VIII Mall för informationsbrev	
IX Mall för obligatorisk bilaga	

Allmänt

Examensarbetet är obligatoriskt för erhållande av kandidatexamen och utgörs av ett självständigt arbete om 15 högskolepoäng (hp). Examen ges inom det som utgör huvudområde i utbildningen. På Högskolan Väst innebär examensarbetet för filosofie kandidatexamen med huvudområdet vårdvetenskap tillämpning av fördjupade teori- och metodkunskaper inom någon del av huvudområdet som är relevant för den kommande yrkesrollen inom människovårdande verksamheter. I examensarbetet ingår att planera, genomföra och rapportera detta genom att författa en text, att försvara detta vid ett seminarium och att kritiskt granska och diskutera innehållet i ett annat examensarbete på samma nivå. I huvudsak framställs examensarbetet i samarbete mellan två studenter, men avsteg från detta kan förekomma. Då examensarbetet genomförs i samarbete mellan två studenter, skall båda ta lika stort ansvar för arbetet och kunna försvara detta till alla delar samt för respondentskap och opposition av annat examensarbete. Inför examensarbetet skall färdigheter som behövs för att genomföra detsamma ha tränats.

Examensarbetet följer högskolelagen som bland annat anger att studenten skall tillägna sig ett vetenskapligt förhållningssätt vilket innefattar förmåga till självständig och kritisk bedömning, förmåga att självständigt lösa problem, förmåga att följa kunskapsutvecklingen samt förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå samt till kunskapsutbyte även med personer utan specialkunskaper inom området (Högskolelag 1992:1434, 8 §).

En handledare, som utgör stöd i processen att arbeta med examensarbetet, utses i början av kursen.Handledning ges under kursen enligt överenskommelse med respektive handledare.Handledningstiden omfattar 24 timmar per examensarbete under kursens gång.

Inom ramen för kursen ingår också seminarier. Vid dessa diskuteras examensarbetet utifrån frågor om valt problemområde, syftet med studien, litteraturbakgrund och metod, samt andra aspekter relevanta för examensarbetet, till exempel tabeller, referenshantering och rubriknivåer.

Kursen examineras vid ett Examinationsseminarium, då studenten självständigt skall försvara det egna arbetet (respondera) och kritiskt granska ett annat examensarbete (opponera). Examensarbetet har då också bedömts av en examinator, som också bedömer opponentskap och respondentskap. Se kriterier för bedömningen under Godkänt examensarbete på kandidatnivå, samt Bilaga IV och V.

Huvudområdet vårdvetenskap

Huvudområdet vårdvetenskap, är ett humanvetenskapligt kunskapsområde och ett autonomt akademiskt ämne oberoende av profession. I studier inom vårdvetenskap fokuseras till exempel vad god vård är. En humanistisk människosyn utgör grunden för vården, som utgår från människans upplevelser, önskningar och mål. Vårdande är ett grundläggande fenomen i mänskligt liv som förekommer mellan människor till exempel mellan föräldrar och barn, vårdare och personen med funktionsnedsättning. Den vårdande relationen innefattar den som

behöver vård, vårdarens avsikt i vårdandet och det som upplevs som vårdande. Att vårda kräver såväl förståelse som kunskap om allmänmänskliga behov och miljömässiga livsbetingelser, vilka växlar under livets olika skeenden. Vårdandet syftar till att främja välbefinnande och upplevd hälsa samt att lindra, motverka och förebygga lidande. Val av begrepp och teorier avgränsar vårdvetenskapen från andra närliggande områden, som exempelvis medicin, psykologi, pedagogik och filosofi.

Vårdvetenskaplig forskning skapar kunskap om individers, grupper och samhällets reaktioner på hälsa, ohälsa, sjukdom och funktionsnedsättning. Utifrån den kunskap som den vårdvetenskapliga forskningen bidrar med kan vårdandet och omvårdnaden samt samverkan mellan olika yrkeskategorier och vårdgivare utvecklas.

Problemområdet för examensarbetet kan med fördel hämtas från den verksamhetsförlagda utbildningen, VFU. Det kan till exempel fokusera kunskap om socialpsykiatrisk vård, dess förutsättningar och utveckling. Det kan också fokusera specifika problem, fenomen och livssituationer hos personer och grupper med psykisk ohälsa vars vård behöver utvecklas och/eller evidensbaseras, och hur deras hälsa och välbefinnande kan främjas.

Mål

Se mål angivna i aktuell kursplan.

Form för examensarbetet

I examensarbetet på kandidatnivå kan företrädesvis en litteraturbaserad studie genomföras. Examensarbetet kan även genomföras som en empirisk studie.

Problemområde, problemformulering och metodval

Val av problemområde, problemformulering och frågeställning utgör det centrala i examensarbetet. Förslag till problemområde kan komma 1) från studenten, 2) från verksamheten t.ex. där studenten genomfört sin verksamhetsförlagda utbildning, eller 3) av institutionens lärare och forskare.

Det valda problemområdet tydliggörs i en problemformulering, där avgränsningen av vad som ska studeras ska framgå. Problemformuleringen ”mynnar ut i syftet”. Problemet kan ytterligare tydliggöras med hjälp av en eller flera frågeställningar, vilka vanligen sätts efter syftet. Problemformuleringen skall vara giltig för huvudområdet vårdvetenskap. I arbetet skall tydligt framgå att examensarbetet skrivs inom detta område, samt tydliggöras hur kunskap inom området kan bidra till utveckling av forskningsområdet. Relevansen för vårdvetenskapens användning inom människovårdande yrken och verksamheter skall således redovisas i examensarbetet. I metoden beskrivs hur det valda problemet studeras.

Examensarbetets genomförande

Litteraturstudie

Vid en litteraturstudie beskrivs tillvägagångssättet för att finna lämplig litteratur utifrån formulerad frågeställning, vilka sökord och begränsningar, samt använda databaser. Andra sökvägar beskrivs också (se bilaga I, II och III). Urvalet av artiklar beskrivs, hur artiklarnas kvalitet har granskats, samt kriterier för inklusion respektive exklusion. De slutligen inkluderade artiklarna presenteras.

Hur analysen av innehållet i artiklarna gått till och hur tillvägagångssättet vid analysen stärker trovärdigheten av resultatet ska beskrivas. Ett vetenskapligt arbete, som en litteraturstudie är, utmärks av en strävan efter saklighet, objektivitet och balans. Med saklighet menas främst korrekt återgivning av källor och objektivitet vad gäller:

- tydlig angivelse av begränsningar i litteraturstudiens syfte och i av författarna (studenterna) genomförda litteratursökningar
- redovisning av eventuella motstridiga resultat
- användandet av värdeneutrala begrepp

Hur det etiska ansvaret tillvaratas vid litteraturstudien ska redovisas.

Empirisk studie

Examensarbetet kan även genomföras som en empirisk studie där relevanta perspektiv och metoder för datainsamling och dataanalys väljs utifrån ett specifikt problemområde och syfte. Att samla empirisk data i exempelvis olika former av vårdverksamheter kräver ett väl genomtänkt forskningsetiskt förhållningssätt i upplägget av samtliga delar av studien. Särskilt viktigt är det för upplägget och genomförandet av själva datainsamlingen. Det innebär bland annat att vara väl insatt i skyldigheten att tydligt informera om och inhämta samtycke för genomförande av studien, i flera led. Personer som är aktuella som informanter är personal och beslutsfattare på olika nivåer. Däremot får de som är föremål för vård, det vill säga till exempel patienter, vårdtagare, intagna och omhändertagna inte vara föremål för datainsamling. Som empiriska data i examensarbetet för kandidatnivå avses data i första hand insamlad från personal och från personer som inte inkluderas genom vård- eller omsorgsenheter.

Examensarbetets struktur vid litteraturstudier

Titelblad: För utformningen av titelblad Se bilaga VI

Sammanfattning: För utformningen och innehåll i sammanfattningen Se bilaga VII

Innehåll: Utformas enligt denna riktlinjes innehållsförteckning. Då rubrikerna finns på olika nivåer används med fördel indrag av rubriken.

Inledning

Denna kan skrivas samman med bakgrunden, men ett akademiskt arbete kan också börja med en särskild inledning. Inledningen beskriver varför det aktuella problemområdet är angeläget att studera och även för vem. Här anges kort vad studien handlar om, motiv för ämnesval, och dess betydelse för vårdandet i ett bredare perspektiv.

Bakgrund

I bakgrunden sätts arbetet in i ett vårdvetenskapligt perspektiv. Det skall ge en teoretisk bakgrund till det aktuella problemet och klargöra betydelsen av studien och klart anknyta till huvudområdet. I bakgrunden läggs grunden för den logiska strukturen som ska vara vägledande i hela arbetet, utgångspunkter som är nödvändiga för förståelsen av resten av examensarbetet, till exempel centrala begrepp och/eller modeller förklaras. Bakgrunden kan börja allmänt och generellt för att därefter gradvis fokusera på den aktuella studien. Text som inte är relevant för syftet ska undvikas. Bakgrunden skall byggas upp av litteratur och vetenskapliga arbeten. I huvudsak används primärkällor.

Problemformulering

Problemformulering preciserar vad studien kommer att behandla i en kort sammanhängande text. Problemet formuleras och varför det är viktigt att studera och hur det hör samman med omvårdnad motiveras. Vanligtvis anges inga referenser – de finns i tidigare text.

Syfte

Ofta följs den teoretiska bakgrunden av ett syfte med egen rubrik. Ibland klargörs syftet med frågeställningar efter syftet.

Metod

Här beskrivs litteratursökningsstrategier med hjälp av valda sökord, sökvägar, samt hur urvalet av artiklar gjorts. Noggrann redovisning av sökprocessen är viktig för att en läsare ska kunna bedöma relevansen av sökförfarandet och metodreferenser skall styrka tillvägagångssättet. Resultatet av sökningen presenteras i en översiktstabell. De inkluderade artiklarna presenteras och anledning till eventuell exklusion beskrivs. Här beskrivs de olika stegen i

urvalsförfarandet vilket också ska verifieras stegvis i en tabell där sökstrategi, sökresultat och urval presenteras. Se bilaga II.

Analysen beskrivs med referens till metodlitteratur. Den skall vara så väl beskriven att processen i analysarbetet framgår och att studien kan upprepas. Dessutom visar en noggrann metodbeskrivning på studiens kvalitet och är viktig för att läsaren skall ges möjlighet att bedöma arbetet. Metoddelen kan med fördel struktureras utifrån underrubrikerna, *Litteratursökning, Urval, Analys* och när det är tillämpligt *Etiska överväganden*.

- Beskriv vilka sökvägar/ informationskällor som har använts, systematisk sökning i databaser etc., osystematisk sökning (t.ex. manuell sökning via referenser, tidskrifter). Motivera också valet av informationsskällor.
- Ange val av sökord, träffar och kombinationer under sökprocessen.
 - Vilka sökord som har använts i respektive databas
 - Vilka kombinationer av olika sökord som har använts
 - Vilka begränsningar som gjorts vid sökning i databaserna
 - Språk (t.ex. engelska, nordiska språk)
 - Årtal (t.ex. från 2003 - XXXX)
- Sekundärsökning eller kedjesökning innebär att i de artiklar som söks, hittades det nya användbara artiklar i referenslistorna. Sekundärsökning kan också innebära att fler artiklar av samma författare eller en bra tidskrifter med användbara artiklar kan användas.
- Hur blir det slutliga urvalet av artiklar? Vad valdes (inklusionskriterier) och vad valdes bort (exklusionskriterier). När vetenskapliga artiklar väljs som grund för analysen, måste dessa granskas avseende kvalitet och värderas. Först därefter avgörs om de ska ingå i analysen eller bör exkluderas.

Artiklarna som inkluderas presenteras i en tabell, vilken kan läggas som bilaga i examensarbetet. Observera att s k översiktsartiklar inte skall inkluderas. Tabellpresentationen tydliggör de inkluderade artiklarnas studie för läsaren samt underlättar också analysarbetet.

Analysen beskriver hur den valda litteraturen analyserats. Analyser kan gå till på olika sätt, men beskrivningen av analysgången är mycket viktig i en litteraturbaserad studie. Det ska finnas metodreferenser för att styrka tillvägagångssättet. Läsaren ska kunna förstå hur man har kommit fram till resultatet.

Resultat

Resultatet grundar sig på de analyserade artiklarnas resultat och skall svara mot syftet. Av analysen skall framgå likheter och skillnader mellan studierna. Resultat från flera artiklar ska sammanföras till kategorier och/eller teman, det vill säga till en syntes.

Diskussion

Diskussion innehåller en metoddiskussion kring metod, litteratursökning, urval, analys, eventuellt bortfall, trovärdighet/validitet och reliabilitet, samt etiska överväganden. Därpå följer en resultatdiskussion, där huvudfynden av analysarbetet, granskas kritiskt och diskuteras. Diskussionen ska återkopplas till syftet och resultatet, men också sättas in i ett vetenskapligt perspektiv och anknyta till annan relevant forskning genom ”nya” vetenskapliga artiklar.

Konklusion/Praktiska implikationer

Beskriv en sammanfattande konklusion av de slutsatser som kan göras av resultatet utifrån studien syfte. Med grund i studiens resultat, teorier från bakgrunden och egna reflektioner ges också förslag på praktisk tillämpning, s k praktiska implikationer.

Referenser

Referenser skall skrivas enligt aktuell version av referenssystemet American Psychological Association documentation style (APA), både i referenser i löpande text och i referenslistan.

APA documentation style. Hämtad 20 Mars 2011 från <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/DocAPA.html>

Friberg, F. (Red.). (2006). *Dags för uppsats*. Lund: Studentlitteratur.

Helsingforsdeklarationen. Hämtad 20 Mars 2011 från <http://www.codex.vr.se/etik9.shtml>

Högskolelag SFS 1992:1434. Hämtad 20 Mars 2011 från <http://riksdagen.se/webnav/index.aspz?nid=3911&bet=1992:1434>

Bilagor

Bilagor numreras högst upp i höger hörn med romerska siffror. Inga sidhänvisningar ges för bilagor i innehållsförteckningen.

Tabeller lika stora som eller större än en A4 sida läggs som bilaga. Tabeller ska ha tabellhuvud och tabellnummer och refereras t.ex. tabell 1, bilaga 1.

Examensarbetets struktur vid empirisk studie

Titelblad: För utformningen av titelblad Se bilaga VI

Sammanfattning: För utformningen och innehåll i sammanfattningen Se bilaga VII

Innehåll: Utformas enligt denna riktlinjes innehållsförteckning. Då rubrikerna finns på olika nivåer används med fördel indrag av rubriken.

Inledning

Under denna rubrik görs en första presentation av problemområdet, vad problemet är, varför det är angeläget att studera och även för vem/vilka det är angeläget. Den kan skrivas ihop med bakgrunden men kan också skrivas under egen rubrik.

Bakgrund

I bakgrunden läggs grunden för den logiska uppbyggnaden av hela arbetet. Det valda problemet sätts här in i sitt sammanhang och ges en bred teoretisk bakgrund. Kopplingen av problemet till vårdvetenskap och/eller omvårdnad skall vara tydlig. Utgångspunkter som är nödvändiga för förståelsen av examensarbetet, vårdteorier alternativt teoretiska perspektiv, bärande begrepp och/eller modeller anges här. Bakgrunden kan börja allmänt och generellt för att därefter gradvis fokusera på den aktuella studien. Bakgrunden byggs i huvudsak upp av litteratur och vetenskapliga arbeten som utgör så kallade primärkällor. Ibland blir det viktigt med både äldre och aktuella fynd och gärna översiktsartiklar (review) som innehåller sammanställningar av tidigare publicerade resultat inom området. Litteratursökningen för bakgrunden skall genomföras på ett systematiskt sätt. För att underlätta läsbarheten bör underrubriker användas i bakgrunden.

I problemformuleringen sammanfattas vad som är känt inom området, vad som inte är känt och vad den aktuella studien avser att studera. Motiven till varför detta är viktigt att undersöka formuleras. Vanligtvis anges inga referenser i avsnittet för problemformuleringen – de finns i tidigare text. Problemformuleringen kan presenteras i slutet av bakgrunden med en egen underrubrik. Problemformuleringen ska logiskt leda fram till syftet.

Syfte

Ofta följs den teoretiska bakgrunden av ett syfte med egen rubrik. Ibland klargörs syftet med ytterligare någon eller några frågeställningar.

Metod

Det är viktigt med en noggrann metodbeskrivning för att läsaren skall ges möjlighet att bedöma studiens kvalitet. Utifrån det formulerade syftet bestäms ansats. När ansatsen är klar skall en konkret metod för att genomföra studien väljas. För beskrivning av specifika metoder hänvisas till metodlitteratur, vilken även används för att styrka valt tillvägagångssätt. Metoden skall innefatta vem eller vad som studerats, hur datainsamlingen har genomförts och hur insamlade data har analyserats.

Under metodavsnittet redovisas hur studien genomförts. Likaså ska framgå hur de forskningsetiska principerna i samband med forskning har använts. Använd lämpliga underrubriker för att klargöra för läsaren.

Resultat

Resultatet skall vara lättläst för läsaren. Data som är relevanta för att besvara syftet skall användas. Tabeller och figurer används där de fyller en funktion, annars redovisas resultaten i löpande text. När resultat redovisas i en kvalitativ studie är det vanligt att resultatets olika delar belyses med citat för att läsaren skall ges möjligheter att bedöma studiens trovärdighet. För information om citat hänvisas till www.bibliotek.hv.se eller litteratur som framgår av aktuell kursplan.

Diskussion

Diskussionen skall behandla de resultat som är relevanta med avseende på syftet och ska sättas in i ett teoretiskt sammanhang genom att relateras till tidigare studier eller teorier och kan inte föras längre än resultaten håller. Diskussionen ska återkopplas till syftet och resultatet, men också sättas in i ett vetenskapligt perspektiv och anknyta till annan relevant forskning genom ”nya” vetenskapliga artiklar. Reflektioner kring studiens eventuella svagheter skall beskrivas i diskussion kring metod, urval, analys, trovärdighet/validitet och etiska överväganden. Diskussionen skall också innefatta reflektioner och förslag utifrån studiens resultat och avslutas med praktiska implikationer för vård och omvårdnad, grundade på arbetets resultat.

Konklusion

De slutsatser som kan göras av studien sammanfattas.

Referenser

Referenser skall skrivas enligt aktuell version av referenssystemet American Psychological Association documentation style (APA), både i referenser i löpande text och i referenslistan.

APA documentation style. Hämtad 20 Mars 2011 från <http://www.wisc.edu/writing/Handbook/DocAPA.html>

Friberg, F. (Red.). (2012). *Dags för uppsats*. Lund: Studentlitteratur.

Helsingforsdeklarationen. Hämtad 20 Mars 2011 från <http://www.codex.vr.se/etik9.shtml>

Högskolelag SFS 1992:1434. Hämtad 20 Mars 2011 från <http://riksdagen.se/webnav/index.asp?nid=3911&bet=1992:1434>

Bilagor

Bilagor numreras högst upp i höger hörn med romerska siffror. Inga sidhänvisningar ges för bilagor i innehållsförteckningen. Tabeller lika stora som eller större än en A4 sida läggs som bilaga. Tabeller ska ha tabellhuvud och tabellnummer och refereras t.ex. tabell1, bilaga 1.

Examensarbetets språk och layout

Språk

Arbetet skall vara skrivet på ett enkelt men formellt korrekt språk, svenska, danska norska eller engelska. Stavning, satsbyggnad, användandet av skiljetecken och styckeindelning skall följa vedertagen standard. Större delen av arbetet skrivs vanligen i imperfekt (abstract, metod samt resultat). Presens används vanligtvis i inledning, bakgrund, diskussion, slutkommentarer samt citat av andras arbeten. Formulering i första person används då utsagan är av klart subjektiv karaktär åsikter och tolkningar. Begrepp och termer av olika slag skall vara definierade och korrekt och konsekvent använda genom hela arbetet. Undviks förkortningar. Textens uppbyggnad skall vara logiskt konsekvent och resonemangen stringenta. I diskussionen finns utrymme för reflektion, kreativitet och analytiska utvecklingar relaterade till studien.

Referenshantering

Påståenden i examensarbetet ska bygga på vetenskapliga slutsatser som gjorts genom forskning. I arbetet måste det således finnas korrekta referenser till vetenskapliga publikationer, lagar, författningar, rapporter eller i förekommande fall skönlitterära böcker eller biografier. Kontrollera att referenserna som finns i arbetet också finns i referenslistan, och vice versa.

Layout

Arbetets titelsida (se bilaga VI), sammanfattning (se bilaga VII) och innehåll (se innehåll för dessa riktlinjer) sidnumreras inte. Därefter numreras samtliga sidor t.o.m. referenslistan. Bilagor sidnumreras inte. För hjälp med inställningar i datorn se www.biblioteket.hv.se Mallar för examensarbete.

Rubrik och teckenstorlek

För att underlätta läsningen måste vanligen ett antal rubriknivåer användas inne i texten. Rubriker vänsterställs eller centreras. Teckenstorleken skall vara konsekvent för respektive rubriknivå genom hela arbetet inklusive bilagor.

Under handledningsfasen och i seminarieversionen kan 1,5 raders radavstånd användas för att ge plats för handledarens och examinatorns skriftliga kommentarer. Färdigt examensarbete skall ha enkelt radavstånd.

Handläggning av examensarbete inför examination

När studenter och handledare är överens om att arbetet håller anvisade kvalitetskrav signeras det av handledare och skickas två veckor före planerat examinationstillfälle via e-post till administrativt utsedd lärare, som planerar seminarierna. Arbetet trycks i en seminarieupplaga (SEMINARIEUPPLAGA skrivs på titelsidan. Alternativt används funktionen "Vattenstämpel"). Studenterna ska även skicka seminarieupplagan via Urkund till examinatorn så snart examinatorn blivit utsedd. Seminarieupplagan läggs ut av studentent/erna när schema för examinationsseminariet finns utlagt på DisCo: **Examinationsseminarier examensarbete vårdvetenskap kandidatnivå.**

Godkänt examensarbete på kandidatnivå

Den litteratur som arbetet baseras på skall vara internationell. Undantag är om arbetet belyser något som enbart finns tillgängligt på svenska eller uteslutande är en svensk företeelse. I förekommande fall skall forskningsetisk analys i enlighet med Helsingforsdeklarationen (2008) avseende tillvägagångssätt och redovisning av resultat vara tillfredsställande uppfyllda och beskrivna. Examensarbetet bedöms utifrån såväl metod- som ämnesmässiga kriterier. Den obligatoriska bilagan: "De enskilda författarnas bidrag till examensarbetet" ska finnas bilagd till examensarbetet. Se bilaga IX. Vid godkännande av examensarbete på kandidatnivå skall följande kriterier vara uppfyllda.

Inledning/Bakgrund

- Det valda problemområdet är väl presenterat.
- Problemområdet faller inom huvudområdet och lyfter fram kunskap som kan bidra till utveckling av vårdandet.
- Problemområdet har teoretisk förankring i ett vårdvetenskapligt/omvårdnads perspektiv och anknyter till tidigare forskning.
- Bärande begrepp är tydligt definierade.

Problemformulering/Syfte

- Problemområdet är avgränsat.
- Problemformuleringen är motiverad och leder fram till syfte och eventuella frågeställningar.

Metod

- Vald metod är motiverad och förankrad i litteratur.
- Tillämpningen av metoden beträffande urval, datainsamling och analys, är väl beskrivna och svarar mot syftet.
- Etiska ställningstaganden och tillämpningen av de forskningsetiska principerna är beskrivna (Vid litteraturstudier: Flytta till diskussion).

Resultat

- Resultatet svarar mot syftet.
- Resultaten av analysen presenteras i enlighet med vald metod.
- Figurer och/eller tabeller åskådliggör resultaten på ett tydligt sätt.

Diskussion/Konklusion/praktiska implikationer

- Diskussionen omfattar metod och resultat.
- Styrkor och svagheter i genomförandet av arbetet och användningen av metoden beskrivs och innefattar reflektion över tillämpningen av forskningsetiska principer, över-/underskattning av resultat, samt resultatens överförbarhet.
- Resultatet värderas kritiskt och huvudfynden diskuteras utifrån tidigare forskning och teoretiska perspektiv, samt presenteras på ett logiskt sätt.
- Argumentationen är saklig, konsekvent och trovärdig.
- Slutsatser är relevanta utifrån resultaten.
- Implikationer för resultatens användning och områden för fortsatt forskning föreslås.

Allmänt omdöme

- Arbetet är självständigt och väl genomfört, har en röd tråd och logisk struktur med en vetenskaplig stringens.
- Arbetet har en balans i omfång av bakgrund – resultat – diskussion.
- Arbetet följer uppsatta formalia.
- Rubriker och text stämmer överens.
- I huvudsak används primärkällor.
- Källor och källhänvisningar är korrekt och konsekvent redovisade enligt valt referenshanteringssystem.
- Adekvat användning av citat.
- Språket är korrekt, koncist och texten är lättläst.
- Den obligatoriska bilagan: ”De enskilda författarnas bidrag till examensarbetet” ska finnas bilagt och författarnas enskilda bidrag vara klart beskrivna.

Dessutom skall studenten:

Ha genomfört ett godkänt försvar av det egna examensarbetet vid ett examinationsseminarium med opponent- och **respondentskap**, samt kritiskt ha granskat och genomfört ett godkänt **opponentskap** av ett annat examensarbete enligt följande kriterier:

Respondentskap

- Motiverar egna resultat.
- Redogör för viktiga moment och vägval under arbetets gång.
- Bemöta opponenter argument med vetenskaplig argumentation och diskussionen kännetecknas av saklighet.

Opponentskap

- Opponenten/opponenterna ska hålla ett akademiskt samtal med respondenten/respondenterna och diskutera både förtjänster och brister i detta arbete
- Skapar ett gott klimat.
- Gör en relevant prioritering av att diskutera centrala kontra perifera problem i uppsatsen
- Använder en tydlig vetenskaplig argumentation.
- Diskuterar arbetets form, logik och balans.

Vid mindre påpekanden i seminarieversionen av examensarbetet vid examinationsseminariet, lämnar studenten en reviderad version av examensarbetet till handledaren, som korrekturläser och sedan lämnar examensarbetet vidare till examinator för godkännande. Detta görs inom en tidsram om **tre veckor (femton arbetsdagar) efter framläggandet.**

Signerat **godkänt respondent- och opponentskap** lämnas samtidigt med den **slutliga versionen av examensarbetet** till examinator, som därefter kan rapportera kursen och examensarbetet som **Godkänt.**

Då examinator utifrån de uppsatta kriterierna gör en sammanvägd bedömning av arbetet som **Underkänt**, får studenten arbeta vidare med examensarbetet och lägga fram det vid **ytterligare ett seminarium.**

Förslag till

Checklista för informationssökning

Examensarbetets arbetstitel	
Frågeställningar	
Sökord/sökformuleringar	
Typer av information (bakgrundsmaterial, vetenskapligt material, statistik, definitioner, lagar etc.) jag kan behöva använda mig av.	
Databaser/informationskällor	
Databas och datum för sökning samt begränsning	Exakta sökord
Utvärdering (hur gå vidare)	
Utvärdering/hur gå vidare (Vad fick jag? Nya sökord, referenser/författare/tidskrifter att söka vidare på etc.)	

Exempel på

Tabell över sökstrategi, sökresultat och urval

Databas	Begränsning	Sökord	Antal träffar	Urval 1 utifrån titel	Urval 2 utifrån abstract	Urval 3 utifrån resultat

Institutionen för omvårdnad, hälsa och kultur

Exempel på

Översikt av analyserad litteratur (artiklar, rapporter m.m.)

	Problem och syfte	Ansats/ Metod	Urval/ Studiegrupp	Huvudsakligt resultat	Kvalitetsgranskning
Författare Årtal Land Tidskrift					
Författare Årtal Land Tidskrift					
Författare Årtal Land Tidskrift					

Institutionen för omvårdnad hälsa och kultur

Riktlinjer för opponent- och respondentskap

Opponentskapet innebär att i form av ett akademiskt samtal föra en **konstruktiv dialog mellan granskare (opponenter) och författare (respondenter)**, och därigenom kritiskt granska och värdera ett examensarbete. Såväl positiv som negativ kritik förs fram. Opponenterna ansvarar för att granskningen följer en speciell struktur samt att tiden disponeras på ett lämpligt sätt. Den sammanlagda tiden för hela seminariet är 90 minuter.

- Seminariet inleds med att examinator hälsar välkommen och presenterar författare granskare samt titeln på det aktuella examensarbetet. Ordet lämnas därefter över till granskarna varvid granskningen tar vid.
- Författarna ges tillfälle att framföra eventuella rättelser.
- Granskarna ger en kort beskrivande sammanfattning (ej värderande) av examensarbetet (max 10 minuter). De viktigaste delarna presenteras såsom bakgrund, problemformulering, syfte, metod, resultat samt diskussion. Visuella hjälpmedel kan med fördel användas för att åskådliggöra innehållet.
- Författarna tillfrågas om den givna sammanfattningen är korrekt uppfattad. Om inte så är fallet, kompletterar författarna granskarnas sammanfattning.
- Därefter vidtar själva opponentskapet. Opponenterna tar avstamp i sin förberedande granskning och **ställer frågor om arbetet** till författarna. Genomgången sker med positiv kritik i en konstruktiv dialog mellan granskare och författare. Examinationsseminariet ska koncentreras på hur arbetet är genomfört där respondenterna ges möjlighet att berätta och beskriva hur arbetet har genomförts, alltså svara på beskrivande frågor, utifrån följande aspekter:
 - Vilka är examensarbetets förtjänster?
 - Är problemet rimligt avgränsat?
 - Är bakgrunden relevant (redovisas vårdvetenskaplig förankring, övriga teorier och tidigare forskning)?
 - Är syftet klart formulerat?
 - Är metoden lämplig avseende problemet?
 - Hur har informationssökning, val av litteratur och avgränsningar hanterats?
 - Har författarna motiverat val av metod?
 - Är metoden använd på ett lämpligt sätt?
 - Är syftet besvarat?
 - Är resultatet väl underbyggt?
 - Presenteras resultatet på ett begripligt och överskådligt sätt?
 - Är metoddiskussion väl underbyggd?
 - Är resultatdiskussion väl underbyggd?
 - Hur har formalia hanterats (titel, disposition, språkbehandling, referenshantering osv.)?
- Tid avsätts för avslutande diskussion, ca 15 minuter.
- Tid avsätts för återkoppling från examinator samt bedömning av respondentskap och opponentskap.

HÖGSKOLAN VÄST

Institutionen för omvårdnad hälsa och kultur

Underlag för bedömning - genomfört respondent- och opponentskap

Kursen: Examensarbete i vårdvetenskap, socialpsykiatrisk vård, 15 hp

Dokumentet lämnas av studenten tillsammans med korrigerat godkänt arbete och utgör underlag för betyg på kursen till utbildningsadministratör.

Studentens namn _____ **Kurs** _____

Godkänt försvar av eget examensarbete

Examensarbetets titel _____

Författare _____

Datum _____

Examinator/handledare _____

Godkänt opponentskap

Examensarbetets titel _____

Författare _____

Datum _____

Examinator/handledare _____

HÖGSKOLAN VÄST

Institutionen för omvårdnad hälsa och kultur

Examensarbetets titel
Eventuell undertitel

Författarens/författarnas namn

Handledarens namn

Examensarbete i vårdvetenskap, socialpsykiatrisk
vård, 15 hp
kandidatnivå
VT/HT 20XX

HÖGSKOLAN VÄST

Institutionen för omvårdnad hälsa och kultur

Sammanfattning (Abstract) kommer direkt efter titelbladet och numreras inte. Skrivs när examensarbetet är klart och ska ge en beskrivning av arbetets bakgrund, syfte, metod, väsentliga resultat och slutsatser med maximalt 250 ord. Abstract ska skrivas på engelska. Fem indexerade nyckelord (keywords) skall anges i alfabetisk ordning på engelska. Titeln skall översättas till engelska och framgå på abstractbladet under den svenska titeln.

Examensarbetets titel
(anges på svenska och engelska)

Författare

Institution Högskolan Väst, Institutionen för omvårdnad, hälsa och kultur

Arbetets art Examensarbete i socialpsykiatrisk vård, 15 hp

Program/kurs Socialpsykiatrisk vård, 180 hp

Termin/år VT/HT 20XX

Antal sidor

Här skrivs sammanfattningen (abstract) av examensarbetet på engelska. Sammanfattningen kan struktureras utifrån nedanstående rubriker. Observera att rubrikerna inte behöver vara med i texten. De utgör snarare en struktur för innehållet.

Background

Aim

Method

Results

Conclusion

Keywords

Mall för informationsbrev

Som en del av examensarbetet kanske du behöver tillfråga människor, om de vill delta i en studie eller undersökning. Det innebär att forskningspersonerna ska kunna få information om projektet och vad ett deltagande innebär innan de kan ta ställning till sin medverkan.

Informationen ges i neutral ton, ska skrivas med ett enkelt och förståeligt språk och ska inte innehålla några som helst tvingande eller uppfordrande formuleringar om deltagande. Försök sätta dig in i de tillfrågades sätt att tänka och känna. Vad skulle du själv vilja veta om du skulle få en liknande förfrågan? Läs igenom brevet noggrant för att försäkra dig om att språket är korrekt och flyter lätt.

Vem är brevet riktat till?

Ställ ditt brev till den det gäller, t ex. verksamhetschef, sjuksköterska el. dyl. Skriv ut personens namn, titel, anställning, adress etc.

Rubricera brevet och formulera en inledande information

I rubriken ska det framgå vad studien eller undersökningen handlar om. Brevet ska informera om den tänkta undersökningen. Det ska framgå att den som brevet är riktat till tillfrågas om att delta i studien/undersökningen eller om medgivande att den genomförs. Nedanstående formuleringar kan vara lämpliga:

- a) I rubriken: Information om (beskriv därefter vad studien/undersökningen handlar om)
- b) Du tillfrågas härmed om deltagande i denna studie/undersökning.

Informationsbrevets vidare innehåll

Inled texten med att beskriva problemet, varför det är viktigt att studera, samt studiens/undersökningens syfte och innehåll. Här är det studien som ska presenteras, inte den som ska genomföra studien. I vissa fall kan det vara lämpligt att presentera sig själv, men det ska i sådant fall göras i den avslutande delen. Efter det att syfte och innehåll presenterats ska det praktiska genomförandet beskrivas, d.v.s. vilka metoder för datainsamling som använts:

- a) Den tillfrågade ska få veta varför just hon eller han ombeds att delta i undersökningen. Det kan vara lämpligt att informera om hur många som ingår i undersökningen och hur urvalet har skett.
- b) Informera om vad som förväntas av personen som tillfrågats och vad det innebär i form av eventuella fördelar/nackdelar och risker med deltagande. Vad innebär deltagandet i

tidsåtgång? Innebär det något obehag? Finns det möjlighet att få ta del av några resultat alternativt det färdiga arbetet?

c) Informera om hur det insamlade materialet kommer att bearbetas och hanteras. Hur kommer data att hanteras så att personens identitet skyddas, dvs. konfidentialitet (ordinarie sjukvårdssekretess eller andra förbindelser om tystnadsplikt, kodifiering, aidentifiering) Hur kommer datamaterialet att hanteras? Vilka kommer att få tillgång till informationen?

I denna del kan följande formuleringar användas:

a) Ditt deltagande i undersökningen är helt frivilligt. Du kan när som helst avbryta ditt deltagande utan närmare motivering.

Ibland kan det vara lämpligt att tillägga att om den tillfrågade avstår från att delta, eller avbryter sitt deltagande så kommer detta inte att påverka eventuell fortsatt behandling (när det t.ex. är frågan om patienter).

b) Studien/undersökningen kommer att presenteras i form av ett examensarbete vid Högskolan Väst.

Om din undersökning har granskats av forskningsetisk kommitté vid Högskolan Väst kan detta också anges i informationsbrevet, till exempel:

c) Studien/undersökningen har granskats av den forskningsetiska nämnden vid Högskolan Väst.

Avslutande information

Avslutningsvis ska finnas ort och datum, namn på de som är ansvariga för undersökningen, vilka dessa är och hur de kan nås. Brevet ska undertecknas personligen. Följande formuleringar kan vara lämpliga:

a) Ytterligare upplysningar lämnas av nedanstående.

b) Ort/datum

c) Namn, telefon, e-post och adress (till student och handledare)

d) Studentens och handledares underskrift

Informationsbrevet bör inrymmas på en A4-sida.

HÖGSKOLAN VÄST

Institutionen för omvårdnad hälsa och kultur

Mall för obligatorisk bilaga

De enskilda författarnas bidrag till examensarbetet

Kurs: Examensarbete i vårdvetenskap, socialpsykiatrisk vård, 15 hp

Arbetets titel:

Författare:

Författarnas enskilda bidrag till examensarbetets olika delar avseende bakgrund, metodbeskrivning, datainsamling, analys, resultat och diskussion är följande:

Bakgrund:

Metodbeskrivning:

Datainsamling:

Analys:

Resultat:

Diskussion: